

Üniversite Öğrencilerinin Sağlık Çalışanına Şiddet Niyetleri ile Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

An Examination of the Relationship Between University Students' Violent Intentions Against Healthcare Workers and Gender Stereotypes

Seda SAKARYA^a Nesrin AKCA^b Aygen ÇAKMAK^c

^a Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Ankara, Türkiye. sedasakarya33@gmail.com

^b Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Ankara, Türkiye. nakca@kku.edu.tr

^c Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Ankara, Türkiye. ayalp71@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; üniversite öğrencilerinin sağlık çalışanına şiddet niyetleri ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmaya Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören öğrenciler dâhil edilmiştir. Bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 689 üniversite öğrencisi katılım sağlamıştır. Araştırmada veriler; Kişisel Bilgi Formu, Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti Ölçeği ile Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Araştırma sonucunda cinsiyet değişkeninde erkek öğrencilerin sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ölçeği puan ortalamaları ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeği puan ortalamalarının kadın öğrencilere göre yüksek olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte cinsiyet değişkeninin sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ölçeğiyle toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeğine ait puan ortalamalarında anlamlı farklılık oluşturduğu ve devam edilen bölüm ile sağlık çalışanına şiddete tanık olma durumunun toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına ait puanlarda anlamlı bir farklılık oluşturduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). İki ölçeğin toplam puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında ise sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları arasında pozitif ve düşük düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir. Bu araştırmada ele alınan sağlık çalışanlarına yönelik şiddet uygulama niyetinin olası sebeplerinin tespit edilerek neden ve sonuçlarının daha iyi anlaşılabilmesi için toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ile ilişkisinin çok boyutlu bir şekilde değerlendirilmesi ve bu bağlamda şiddeti önleme stratejilerinin geliştirilmesi son derece önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Çalışanı, Şiddet, Toplumsal Cinsiyet, Kalıp Yargı.

Gönderme Tarihi: 25 Mayıs 2025

Kabul Tarihi: 27 Haziran 2025

Makale Kategorisi: Araştırma Makalesi

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationship between university students' intentions of violence against healthcare workers and gender stereotypes. Students studying at Kırıkkale University Faculty of Health Sciences were included in the study. This study was conducted using the relational screening model, one of the quantitative research methods. 689 university students participated in the study. Data in the study were collected using the Personal Information Form, Intention to Commit Violence Against Healthcare Workers Scale, and Gender Stereotypes Scale. As a result of the research, it was determined that the mean scores of the intention to commit violence against health workers scale and the mean scores of the gender stereotypes scale of male students were higher than female students in the gender variable. In addition, it was determined that the gender variable created a significant difference in the mean scores of the intention to commit violence against healthcare workers scale and the gender stereotypes scale, and that the department attended and the status of witnessing violence against healthcare workers created a significant difference in the scores of gender stereotypes ($p<0.05$). When the relationship between the total scores of the two scales was examined, a positive and low level relationship was found between the intention to commit violence against healthcare workers and gender stereotypes. In order to better understand the causes and consequences by identifying the possible causes of the intention to commit violence against healthcare workers, it is extremely important to evaluate the relationship with gender stereotypes in a multidimensional way and to develop violence prevention strategies in this context.

Keywords: Health Worker, Violence, Gender, Stereotypes.

Received: 25 May 2025

Accepted: 27 June 2025

Article Classification: Research Article

* Bu çalışma, 9. Uluslararası Adli Hemşirelik Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuş, özet bildiri olarak yayınlanmıştır.

Önerilen Atıf/Suggested Citation

Sakarya, S., Akca, N., Çakmak, A. (2025). Üniversite Öğrencilerinin Sağlık Çalışanına Şiddet Niyetleri ile Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, İşletme Akademisi Dergisi, 6 (2), 71-81.

1.GİRİŞ

Şiddet kavramı; sertlik, sert ve katı davranış, kaba kuvvet kullanma, bazen kasıtlı bazen kontrol edilemeyen öfke nedenli ortaya çıkabilen bir davranış olarak, şiddet olayları ise; bireyleri korkutmak ve sindirmek için yapılan olay veya girişimler olarak tanımlanmaktadır. Dar anlamda şiddet; fiziksel şiddeti kapsar ve bireylerin bedenine dışarıdan yöneltilen, acı verici ve sert bir eylemdir (Tordjman, 2022; Shaw, Gilliom and Giovannelli, 2000; Ünsal, 1996). Sağlık kurumundaki şiddet ise; hasta yakını, hasta veya diğer bireylerden gelen ve sağlık çalışanları için risk içeren; sözel tehdit, fiziksel veya cinsel saldırı, ekonomik istismar ve tehdit davranışından oluşan durum olarak tanımlanmaktadır (Akca, Yılmaz ve Işık, 2014). Sözel saldırganlık; aşağılama, hakaret, küfretme, tehdit etme, saygısız ya da müstehcen bir dil kullanma vb. davranışları kapsarken; fiziksel saldırganlık ise; ateş etme, bıçaklama, yumruklama ya da vurma vb. davranışları içermektedir (Voyer et.al., 2005; Lorber, Del Vecchio and Slep, 2018; Yudofsky, Silver, Jackson and Endicott, 1986).

Son yıllarda şiddet; çarpıcı bir ivme kazanmış ve sınırları, çalışma ortamlarını ve meslek gruplarını aşan küresel bir sorun haline gelmiştir. Günümüzde de hem sanayileşmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde endişe kaynağı olmaya devam etmektedir. Çalışma hayatında; eşitsizlik, ayrımcılık, damgalama ve çatışmanın ana kaynağı durumu olmakla birlikte, giderek önemli bir insan hakları sorunu haline gelmiştir. Aynı zamanda şiddet, kurumların verimliliğine ve başarısına yönelik ciddi bir tehdit olarak artmaktadır. Şiddet hemen hemen tüm sektörleri ve tüm çalışanları etkilerken, sağlık sektörü daha büyük risk altındadır. Sağlık sektöründeki şiddet, diğer sektörlerdeki tüm şiddetin neredeyse dörtte birini oluşturmaktadır. Yapılan araştırmalara göre; sağlık sektöründe çalışmak, diğer sektörlerle göre şiddete uğrama yönünden 16 kat daha risklidir. Hastalar ve tüm sağlık çalışanları açısından önemli bir problem oluşturabilecek şiddete maruz kalma durumunun kaynağında çeşitli sebeplerle oluşan gecikmelerin kabullenilemeyişi yer almaktadır (Calnan, 2012; Schat and Kelloway, 2005; ILO/ICN/WHO/PSI, 2003; ILO/ICN/WHO/PSI, 2002; Ayrancı, Yenilmez, Günay ve Kaptanoğlu, 2002; Elliott, 1997).

Sağlık sektöründe şiddet, sağlanan bakımın kalitesindeki bozulmaya ve sağlık çalışanlarının mesleklerini bırakma kararına sebep olarak sağlık hizmetlerinin sunumunu büyük ölçüde etkilemektedir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde, zaten sınırlı bir kaynak olan sağlık çalışanlarının şiddet tehdidi nedeniyle mesleklerini bırakmaları halinde birinci basamak sağlık hizmetlerine eşit erişimin sağlanması tehlikeye girebilir (ILO/ICN/WHO/PSI, 2002).

Araştırmacılar gerek toplumda ve gerekse sahadaki en büyük halk sağlığı problemlerinden ve risklerinden biri olan şiddet ve saldırganlığın çağımızın en ehemmiyet verilmesi gereken konulardan biri olduğunu ve alınan tedbirlerle geliştirilen fikirlere rağmen sağlık çalışanlarının maruz kaldığı şiddetin gün geçtikçe artarak devam ettiğini belirtmekte ve sağlık çalışanlarının sürekli bu tehlike ile karşı karşıya kalabilme ihtimaline vurgu yapmaktadır (Ayrancı ve diğerleri, 2002). Sağlık çalışanlarına şiddet uygulanmasının en önemli sebepleri arasında; hasta/hasta yakını ile sağlık çalışanları arasındaki iletişim problemleri, hasta/hasta yakınlarının yüksek beklentileri ve olumsuz davranışları, sağlık kurumlarındaki bekleme sürelerinin uzun olması, hasta/hasta yakınlarının eğitim düzeylerinin düşük olması, sağlık çalışanlarını koruyan yasal düzenlemelerin yetersiz olması vb. olarak göze çarpmaktadır (Aktan Kibar, Oturak, Ekerbiçer ve Berberoğlu, 2019; Er, Ayoğlu ve Açıkgöz, 2021).

Şiddet uygulamalarının altında yatan nedenleri zor da olsa tespit edebilmek için hangi çeşit kişilik özelliklerinin hangi çeşit çevresel ve toplumsal faktörlerle etkileşimde olduğu bilinmelidir. Gerçek şudur ki şiddet, bireyin; toplumsal ve psikolojik gelişiminin, hormonal ve nörolojik yapısının birbirini etkilemesiyle oluşmaktadır (Lorenz, 1996). Bu noktada toplumsal cinsiyet kavramı ortaya çıkmaktadır. Şiddetin temelinde de, bireylerin toplumsal cinsiyetlerine ilişkin tutumları bulunmaktadır. Bu kavram; erkek, kadın ve toplumsal cinsiyet çeşitliliği olan bireylerin toplumla ilgili kimliklerini, kişilik özelliklerini, rollerini, sorumluluklarını ve davranışlarını belirtir. Toplumsal cinsiyet; bireylerin birbirlerini ve kendilerini algılama, davranış, etkileşimde bulunma şekillerini ve toplumdaki kaynak, otorite ve güç dağılımını etkilemektedir. Aynı zamanda toplumsal cinsiyet; sadece biyolojik olarak farklılık değil ayrıca birer birey olarak toplumun kadın ve erkeği nasıl algıladığı, gördüğü, düşündüğü ve nasıl davranılmasını istediği ile alakalı yargı, değer, rol ve beklentilerdir (Arslan ve Şahin, 2019; Coen, 2012). Tüm bireyler aileden; dünyayla, yaşadığı çevreyle ve kendileriyle ilgili temel değerleri ve bilgileri edinir. Öğrendiği değer ve bilgilerden olan toplumsal cinsiyet kalıp yargıları; bireylerin algı ve davranışlarını tamamen etkilediğinden çok önemlidir (Bhatia and Bhatia, 2021). Birey,

dünyaya gözünü açtığı anda belli başlı kalıp yargıları bilmez; tam aksine çoğu kavramı toplumsallaşma aşamasında öğrenir ve doğduğu anda kendini belirli kalıpların içinde bulur, sonrasında yaşamını bu kalıplara bağlı bir şekilde sürdürür. Bu bakış açısıyla kadınlar, ağırbaşlı, çekingen ve evcimen olmaya; erkekler ise, dışa dönük ve daha dayanıklı olmaya teşvik edilir. Bu farklılık; cinsiyetten kaynaklı değil, uzun süreden beridir var olan geleneklerin ve bir takım kalıp yargılarının sonucudur. Bu yargılar genellikle, araştırılmadan ve düşünülmeden kabul edilir. Kalıp yargı kavramı; belli bir gruba veya nesneye yönelik bilgi eksikliklerini gideren, böylece karşı tarafla ilgili karar vermeyi hızlandıran, daha önce oluşmuş iddia ve izlenim olarak beynimizde oluşan imgelerdir (Göregenli, 2012). Diğer bir ifadeyle toplumsal cinsiyet kalıp yargıları; bireyin içinde bulunduğu kültürün, toplumsal izlenim karşısındaki yorumudur. Bu yargılar; kültüre yerleşir ve kuşaktan kuşağa aktararak devam ettirilir (TÜSİAD, 2018). Bu bağlamda; kadına ve erkeğe toplumda yüklenen kalıp yargıların ve sağlık çalışanına şiddet uygulama davranışının, üniversite öğrencileri bakış açısıyla araştırılması ve ileri görüşlü bireylerin topluma kazandırılmasını amaçlayan üniversitelerde, öğrencilerin bu konudaki görüşlerinin belirlenmesi son derece önemlidir.

Günümüzde sağlık çalışanlarının maruz kaldığı şiddet olaylarının sıklık ve derecesinin giderek artıyor olması, bu konuyu Türkiye'nin oldukça önemli bir sorunu haline getirmiş; buradan hareketle sağlık çalışanına yönelik şiddetin ortaya çıkışına zemin hazırlayan olası sebeplerin tartışılması ve çözümler üretilmesi noktasında acilen gerekli önlemlerin alınması zorunluluğu doğmuştur. Bu toplumsal probleme çözüm önerileri üretmek amaçlı olarak sağlık çalışanlarına karşı şiddet başlığının farklı değişkenlerle olan bağlantılarının irdelenmesi ve bu bağlamda öneriler sunulması önemlidir. Bu çalışmada; üniversite öğrencilerinin sağlık çalışanına şiddet niyetleri ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Bu amacın gerçekleşmesiyle, elde edilen bulgular doğrultusunda; sağlık planlayıcıları, politika yapıcılar ve eğitimcilere alınması gereken önlemler ve önerilerin sunulması planlanmıştır. Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Üniversite öğrencilerinin sağlık çalışanına şiddet niyeti çeşitli değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet kalıp yargıları çeşitli değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Üniversite öğrencilerinin sağlık çalışanına şiddet niyeti ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2.YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni: Araştırma üniversite öğrencilerinin sağlık çalışanına şiddet niyeti ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla Şubat 2025-Mayıs 2025 tarihleri arasında planlanan ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı bir araştırmadır. İlişkisel tarama modelleri iki veya daha çok sayıdaki değişken arasındaki değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlamaktadır (Büyüköztürk, 2005; Karasar, 2016).

2.2 Evren ve Örneklem: Araştırmanın evrenini 2024-2025 yılı Bahar döneminde Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde eğitim ve öğretime devam eden 2212 öğrenci, örneklem grubunu ise araştırmaya gönüllü olarak katılım sağlayan toplam 689 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada öncelikle Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı'ndan, Kırıkkale Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 17.04.2025 tarih ve 2025.04.06 sayılı karar ile etik kurulu onayı ile kullanılan ölçekler için yazarlardan e-posta yoluyla kullanım izni alınmıştır. Üniversite öğrencilerinin bazı tanıtıcı özelliklerine ait dağılımlar Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Üniversite Öğrencilerinin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Ait Dağılımlar (n=689)

Tanıtıcı Özellikler	n	%
Cinsiyet		
Kadın	623	90.4
Erkek	66	9.6
Yaş		
18-19 yaş	97	14.1

20-21 yaş	297	43.1
22 yaş ve üstü	295	42.8
Bölüm		
Beslenme ve Diyetetik	119	17.3
Çocuk Gelişimi	117	17.0
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	100	14.5
Hemşirelik	132	19.2
Sağlık Yönetimi	115	16.7
Sosyal Hizmet	106	15.3
Sınıf		
1.sınıf	105	15.2
2.sınıf	201	29.2
3.sınıf	173	25.1
4.sınıf	210	30.5
Gelir Düzeyi		
Gelir giderden az	78	11.4
Gelir gidere eşit	453	65.7
Gelir giderden fazla	158	22.9
Uzun Süre Yaşanılan Yer		
İl	480	69.7
İlçe	160	23.2
Köy	49	7.1
Aile Yapısı		
Çekirdek	586	85.1
Geniş	103	14.9
Ailede sağlık çalışanı olma durumu		
Evet	143	20.8
Hayır	546	79.2
Sağlık çalışanına şiddete tanık olma durumu		
Evet	99	14.4
Hayır	590	85.6
Çocuklukta şiddete tanık olma durumu		
Evet	147	21.3
Hayır	542	78.7

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerinin %90.4'ü kadın, %9.6'sı erkek, %43.1'i 20-21 yaş, %42.8'i 22 yaş ve üzeri yaşa sahiptir. Üniversite öğrencilerinin %17.3'ü Beslenme ve Diyetetik, %17'si Çocuk Gelişimi, %14.5'i Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, %19.2'si Hemşirelik, %16.7'si Sağlık Yönetimi ve %15.3'ü Sosyal Hizmet bölümü öğrencileri olup, çalışma grubunun %30.5'ini 4.sınıfa devam edenler oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları: Araştırmada veriler “Kişisel Bilgi Formu”, “Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti Ölçeği” ile “Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği” ile toplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Kişisel Bilgi Formu Üniversite öğrencilerinin cinsiyet, yaş, devam edilen bölüm, sınıf, gelir düzeyi, uzun süre yaşanılan yer, aile yapısı gibi tanıtıcı bilgiler yanında ailede sağlık çalışanı olma durumu, sağlık çalışanına yönelik şiddete tanık olma durumu, çocuklukta şiddete tanık olma durumu gibi bilgileri de elde etmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan bir formdur.

Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti Ölçeği: Ölçek Şanlıtürk ve Boy tarafından 2021 yılında geliştirilmiş, 5'li likert tipinde, 15 madde ve beş alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte, olumsuz madde yer almamaktadır. (Şanlıtürk ve Boy, 2021). Bu çalışmada ölçeğin toplam puanı üzerinden ortalama alınarak analizler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma için ölçeğin güvenirlik katsayısı 0.742 olarak belirlenmiştir.

Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği: Ölçek toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını ortaya koymak amacıyla Tarhan, Ünal ve Köksal (2024) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 5'li Likert tipinde, 14 maddeden oluşmakta ve alt boyutu bulunmamaktadır. Yükselen puanlar toplumsal cinsiyete ait kalıp yargıların yüksekliğine işaret etmektedir. Ölçeğin güvenirliği 0.887, bu çalışma için güvenirlik katsayısı 0.870'dir.

2.4. Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin değerlendirilmesinde öncelikle ölçek puanlarının normal dağılım gösterip göstermediğinin incelenmesi için çarpıklık-basıklık değerleri kullanılmıştır. Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti Ölçeği çarpıklık ve basıklık değerleri 0.843 ve 1.442, Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği çarpıklık ve basıklık değerleri 1.063 ve 1.477 olarak bulunmuştur. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin Tabachnick ve Fidell (2013)'e göre $\pm 1,5$ arasında bulunmasının normal dağılım gösterdiğini belirttiklerinden verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir.

Veriler SPSS paket programı ile değerlendirilmiş ve analizde tanımlayıcı istatistikler, ikili gruplarda "t-testi", ikiden fazla gruplarda "Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)", gruplararası farklılığı belirlemek için post hoc testlerinden "Tukey" ve ölçekler arasındaki ilişkiyi belirlemek için ise Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır. Sonuçlar $p < .05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

3. BULGULAR

Araştırmada üniversite öğrencilerinin Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti ile Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları arasındaki ilişki ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amacıyla yapılan çalışma sonuçları tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 2. Üniversite Öğrencilerinin Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti Ölçeği İle Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği'ne Ait Puan Ortalamaları (N=689)

Ölçek	X $\pm$ SD	Min-Max
<i>Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti</i>	1.68 $\pm$ 0.30	1.00-5.00
<i>Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları</i>	27.74 $\pm$ 9.64	14.00-70.00

Tablo 2'de üniversite öğrencilerinin Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti Ölçeği toplam puan ortalaması 1.68 $\pm$ 0.30, Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği toplam puan ortalaması 27.74 $\pm$ 9.64 olarak bulunmuştur.

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti Ölçeği ile Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği'ne Ait Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n=689)

Değişkenler	N	<i>Şiddet Uygulama Niyeti</i> $\bar{X} \pm SS$	<i>Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları</i> $\bar{X} \pm SS$
Cinsiyet			
Kadın	623	1.68 $\pm$ 0.29	29.47 $\pm$ 8.47
Erkek	66	1.87 $\pm$ 0.64	41.24 $\pm$ 11.57
		$t = -3.209$ $p = .001^*$	$t = -12.577$ $p = .000^{**}$
Bölüm			
Beslenme ve Diyetetik ¹	119	1.70 $\pm$ 0.30	26.33 $\pm$ 10.29
Çocuk Gelişimi ²	117	1.65 $\pm$ 0.29	27.37 $\pm$ 8.34
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon ³	100	1.72 $\pm$ 0.45	26.39 $\pm$ 10.22
Hemşirelik ⁴	132	1.73 $\pm$ 0.30	28.24 $\pm$ 9.39
Sağlık Yönetimi ⁵	115	1.68 $\pm$ 0.37	30.33 $\pm$ 11.31
Sosyal Hizmet ⁶	106	1.66 $\pm$ 0.33	28.09 $\pm$ 8.41
		$F = 1.017$ $p = .407$	$F = 2.599$ $p = .024^*$ Fark: >1,2,3
Sınıf			
1.sınıf	105	1.69 $\pm$ 0.41	28.55 $\pm$ 10.42
2.sınıf	201	1.72 $\pm$ 0.38	28.51 $\pm$ 9.82

3.sınıf	173	1.70 ±0.32	27.60 ±10.05
4.sınıf	210	1.65 ±0.27	27.01±9.17
		F= 1.562 p=.197	F=1.008 p=.389
Sağlık çalışanına şiddete tanık olma			
Evet	99	1.74 ± 0.40	30.91 ± 11.49
Hayır	590	1.68 ± 0.33	27.32 ± 9.38
		t= 1.363 p= .173	t= 3.352 p= .001*

*p<.05, **p<.01

Tablo 3'te öğrencilerin tanıtıcı özelliklerine göre Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti Ölçeği ile Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği'ne ait analiz sonuçları görülmektedir. Cinsiyet değişkenine göre erkek öğrencilerin sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ölçeği puan ortalamaları (1.87 ± 0.64) ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeği puan ortalamalarının (41.24 ± 11.57) kadın öğrencilere göre yüksek olduğu görülmektedir. Analiz sonucunda cinsiyet değişkeninin sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ölçeği ($t = -3.209$ $p = .001$) ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeğine ($t = -12.577$ $p = .000$) ait puan ortalamalarında anlamlı farklılık oluşturduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin devam ettikleri bölümün toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeğine ait puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık oluşturduğu ve bu farklılığı yapılan Tukey testi sonucunda Sağlık Yönetimi bölümüne devam eden öğrencilerin puanlarının oluşturduğu belirlenmiştir ($F = 2.599$ $p = .024$). Ancak devam edilen bölümün sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ölçeği puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık oluşturmadığı saptanmıştır ($F = 1.017$ $p = .407$).

Araştırmada sınıf değişkenine göre 4. sınıf öğrencilerinin Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti Ölçeği puan ortalamaları ile Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği puan ortalamalarının diğer gruplara göre daha düşük olduğu görülmektedir. Ancak analiz sonucunda sınıf değişkeni sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ölçeği puan ortalamaları ($F = 1.562$ $p = .197$) ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeğine ait puan ortalamalarında ($F = 1.008$ $p = .389$) anlamlı bir farklılık oluşturmadığı saptanmıştır.

Araştırma sonucunda sağlık çalışanına şiddete tanık olan üniversite öğrencilerinin Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti Ölçeği puan ortalamaları (1.74 ± 0.40) ile Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği puan ortalamalarının (30.91 ± 11.49) sağlık çalışanına şiddete tanık olmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Analiz sonucunda sağlık çalışanına şiddete tanık olma durumunun sadece Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık oluşturduğu belirlenmiştir ($t = 3.352$ $p = .001$).

Tablo 4. Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti Ölçeği ile Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği Toplam Puanları Arasındaki İlişki

	<i>Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları</i>		
	N	r	p
<i>Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti</i>	689	.271**	.000**

*p<.05, **p<.01

Araştırmada üniversite öğrencilerinin Sağlık Çalışanına Şiddet Uygulama Niyeti ile Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları arasındaki ilişki incelendiğinde pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir.

4. TARTIŞMA

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin sağlık çalışanına şiddet niyetleri ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgular ile literatürdeki bulgular karşılaştırılarak, değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda; erkek öğrencilerin sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ölçeği puan ortalamaları ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeği puan ortalamalarının kadın öğrencilere göre yüksek olduğu görülmektedir. Altuntaş ve Altınova (2015), toplumsal cinsiyet algısını araştırdıkları çalışmalarında, erkeklerin cinsiyet rolleri bakımından kadınlara göre daha tutucu bir yaklaşıma sahip olduklarını ortaya

koymuştur. Benzer şekilde Seven (2019) üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarını değerlendirdiği araştırmasında; kadınların erkeklere göre daha eşitlikçi roller sergilediklerini, erkeklerin daha geleneksel bakış açısına sahip olduklarını ortaya koymuştur. Öngen ve Aytaç (2013)'da kadın ve erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin farklı tutum içinde olduklarını, erkeklerin daha geleneksel cinsiyet rollerine sahip olduklarını saptamıştır. Benzer araştırma bulgularıyla da desteklendiği üzere; çalışılan örnekleme yer alan erkek üniversite öğrencileri kadın öğrencilere oranla daha fazla toplumsal cinsiyet kalıp yargısına sahiptir. Sağlık Çalışanları Şiddet Araştırması (2013) verilerine göre de Türkiye'de sağlık çalışanlarına yönelik şiddet uygulayan bireylerin cinsiyet dağılımlarında %68.3 oranla erkeklerin daha fazla şiddet uyguladıkları dikkat çekmektedir. İlgili literatür ele alındığında çalışmanın bulgularına paralel olarak erkeklerin sağlık çalışanlarına yönelik şiddet uygulama oranlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Messerschmidt ve Tomsen (2016); erkek şiddetinin genel olarak nedenlerinin erkeklerin güç, iktidar ve ayrıcalıklar elde etmek veya elindekini koruma amacıyla kullandıkları bir araç olarak değerlendirmektedir. İlgili literatür ve bu araştırmanın bulgularından yola çıkılacak olursa; kadınlarla erkekler arasında ataerkil toplum yapısından kaynaklanan asimetrik güç ilişkisinin bu sonucu açıklayabileceği söylenebilir.

Araştırmada; öğrencilerin devam ettikleri bölümün toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeği'ne ait puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Araştırma bulgularına benzer şekilde Karasu ve diğerleri (2017), üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını incelediği araştırmalarında öğrencilerin bölüm bazında toplumsal cinsiyet rolleri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğunu saptamıştır.

Araştırmada sınıf değişkeni; öğrencilerin sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ile toplumsal cinsiyet kalıp yargılarında anlamlı bir farklılık oluşturmamıştır. Ceylan (2022), üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarını çeşitli değişkenler açısından incelemiş ve öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile toplumsal cinsiyet algı düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık belirlememiştir. Aylaz ve diğerleri (2014) de üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyete yönelik rolleri çeşitli değişkenlere yönelik incelediği araştırmasında; sınıf düzeyinin cinsiyet rolleri ile ilişkili olmadığını belirlemiştir. Bu sonuçlar, araştırmanın bulguları ile benzerdir. Araştırmadan elde edilen bu bulgu ile ilgili olarak; çalışılan örnekleme sınıf düzeyinin toplumsal cinsiyet algıları ve sağlık çalışanına şiddet niyetini etkilemediği söylenebilir.

Araştırma sonucunda; sağlık çalışanına şiddete tanık olma durumunun sadece Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Literatürde (Mihçioğur, 2015, Pengpi ve Peltzer, 2016, Shen, 2014) iletişim becerilerinin yetersizliği, madde bağımlılığı, kişilerarası veya aile içi şiddete maruz kalma ya da tanık olma gibi nedenlerin şiddet açısından risk etmenleri oluşturduğuna dair çalışmalar bulunmaktadır. Araştırmalar şiddetinin temel kaynağı olarak toplumsal cinsiyet açısından geleneksel bakış açısına sahip olma durumuna işaret etmektedir. Bu bağlamda araştırmadan elde edilen şiddete tanık olma değişkenine evet yanıtı veren öğrencilerin lehine, toplumsal kalıp yargıları ölçeğinden yüksek puan alınması durumunun yukarıda ifade edilen şekliyle açıklanabileceği söylenebilir.

Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları, toplumun kadınlardan ve erkeklerden beklediği davranışlar olarak tanımlanmaktadır. Toplumsal cinsiyet kavramı sahip olunan kalıp yargılar yoluyla oluşur; kadın ve erkekten beklenen kültürel cinsiyet rolleri ile şekillenir. Genel olarak toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına bakıldığında; kadınların erkeklere nazaran daha duygusal ve itaatkâr, erkeklerin ise daha sert ve bağımsız olduklarına yönelik inançlar bu kavrama verilebilecek örneklerdendir (Çelik, 2008; Şahin ve Özerdoğan, 2014). Koparan ve diğerleri (2024)'e göre; toplumsal cinsiyet temelli şiddet, bireyin cinsiyetine yüklenen toplumsal rollere bağlı olarak şekillenen şiddet olarak tanımlanmaktadır. Bu noktada ataerkil güç, hiyerarşi, eşitsizlik gibi kavramların çocukluktan itibaren empoze edilerek büyütülen bireylerde yol açtığı şiddet eğilimi dikkat çekmekte; bu süreç de içselleştirilen toksik cinsiyet rollerinin şiddet içerikleri üretmeye motive olunmasına zemin hazırlamaktadır.

Araştırmada öğrencilerin sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları arasındaki pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Sariboğa (2023) üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ile şiddet eğilimleri arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında; katılımcıların şiddet eğilimi puanı ile cinsiyet rolleri tutumu arasında negatif yönde, istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Literatür ele alındığında son yıllarda toplumsal

cinsiyet ve şiddet içeriklerinin ilişkisinin çok yönlü değerlendirildiği pek çok çalışma da (Öztürk-Miroğlu ve Aydın-Yeral, 2024; Koparan ve diğerleri 2024; Bükecik ve Özkan, 2018; Başar ve Demirci, 2015; Kodan-Çetinkaya, 2013) dikkat çekmektedir. Araştırma sonuçları, toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ve şiddetin bir boyutu olarak son yıllarda sıklıkla görülmeye başlayan sağlık çalışanına yönelik şiddet niyetleri arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermiştir. Bu sonuç; ciddiye alınması gereken önemli bir bulgu olarak ele alınmalıdır. Bu bağlamda şiddetin toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ile olan pozitif yönlü ilişkisinin özellikle küçük yaşlardan itibaren eğitim süreçleri içerisinde toplumsal cinsiyet eşitliğini desteklemek ve şiddeti azaltmak için alınacak önlemlere ışık tutması açısından değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu pozitif yönlü ilişki, toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının, bireylerin sağlık hizmeti sunan profesyonellere yönelik tutum ve davranışlarını anlamada önemli bir belirleyici olabileceğine işaret etmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada üniversite öğrencilerinin sağlık çalışanına şiddet niyetleri ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amaçlanmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlarda; cinsiyet değişkenine göre erkek öğrencilerin sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ölçeği puan ortalamaları ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeği puan ortalamalarının kadın öğrencilere göre yüksek olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin devam ettikleri bölüm değişkeninin toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeği'ne ait puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık oluşturduğu ve bu farklılığı Sağlık Yönetimi bölümüne devam eden öğrencilerin puanlarının oluşturduğu ancak devam edilen bölümün sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ölçeği puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık oluşturmadığı saptanmıştır. Araştırmada sınıf değişkeninin sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ölçeği ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeğine ait puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık oluşturmadığı, sağlık çalışanına şiddete tanık olma durumunun ise sadece toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeği puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık oluşturduğu belirlenmiştir. Araştırmada üniversite öğrencilerinin sağlık çalışanına şiddet uygulama niyeti ile toplumsal cinsiyet kalıp yargıları arasın pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir.

Araştırma bulguları doğrultusunda;

Bu araştırmada ele alınan sağlık çalışanlarına yönelik şiddet uygulama niyetinin olası sebeplerinin tanımlanması yoluyla neden ve sonuçlarının daha iyi anlaşılması açısından toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ile olan ilişkisinin çok yönlü değerlendirilmesi ve bu bağlamda şiddet önleme stratejilerinin geliştirilmesi, sağlık profesyonellerinin şiddet ile ilgili üzerine düşeni yapması ve ilgili yaptırımları artırması,

Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet niyetlerinin çok boyutlu değerlendirilebilmesi için gelecekteki yapılacak araştırmalarda; empati düzeyi, öfke yönetimi, sosyo kültürel yapı gibi değişkenlerin ele alındığı çok yönlü değerlendirmelerin yapılması,

Sağlık çalışanına şiddet niyetleri ve toplumsal cinsiyet kalıp yargıları arasındaki ilişkinin daha derinlemesine anlaşılması açısından bu kapsamda nitel çalışmaların yapılması,

Yapılan bu çalışma sadece Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileriyle yürütüldüğü için daha kapsamlı sonuçlar elde etmek amacıyla farklı fakülteleri de kapsayacak araştırmaların planlanması,

Hasta ve hasta yakınlarının bulunduğu alanlarda toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını da içeren görsellerle zenginleştirilmiş afişlerle, şiddet uygulamanın yasal bir suç sayıldığı mesajların verildiği panoların yer alması,

Üniversite öğrencilerine yönelik şiddet ve özellikle son yıllarda artış gösteren sağlık çalışanına şiddet içerikli eğitimler verilmesi ve bu içerikte farkındalık çalışmalarının yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akca, N., Yılmaz, A. & Işık, O. (2014). Sağlık çalışanlarına uygulanan şiddet: Özel bir tıp merkezi örneği. *Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 13(1), 1-12.
- Aktan Kibar, F., Oturak, G., Ekerbiçer, H.Ç. & Berberoğlu, U. (2019). Sağlıkta şiddet bir iş güvenliği sorunu mudur: Sakarya'da görev yapan bir grup sağlık çalışanınin sağlıkta şiddet ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi. *Sakarya Tıp Dergisi*, 9(4), 612-618.
- Altuntaş, O. & Altınova, H.H. (2015). Toplumsal cinsiyet algısı ile sosyo-ekonomik değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Turkish Studies*, 10(6), 83-100.
- Arslan, K. & Şahin, H. (2019). Aile içi şiddetin toplumsal cinsiyet rolü üzerindeki etkisi: üniversite öğrencilerine yönelik bir uygulama. *Social Mentality and Researcher Thinkers Journal (Smart Journal)*, 5(15), 45-52.
- Aylaz, R., Güneş, G., Uzun, Ö. & Ünal, S. (2014) Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolüne yönelik görüşleri. *Sürekli Tıp Eğitim Dergisi, (STED)*, 24 (5).
- Ayrancı, Ü., Yenilmez, Ç., Günay, Y. & Kaptanoğlu, C. (2002). Çeşitli sağlık kurumlarında ve sağlık meslek gruplarında şiddete uğrama sıklığı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, (3): 147-154.
- Başar, F. & Demirci, N. (2015). Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve şiddet. *KASHED*, 2(1), 41-52.
- Bhatia, N.& Bhatia, S. (2021). Changes in gender stereotypes over time: A computational analysis. *Psychology of Women Quarterly*, 45(1) 106–125. Doi: 10.1177/0361684320977178
- Bükecik, E.& Özkan, B. (2018). Kadına yönelik şiddet: Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadın sağlığına etkisi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi* 2018; 3(2): 33-37
- Büyüköztürk, Ş. (2005). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Calnan, K., Kelloway, E.K. & Dupré, K.E. (2012). SAV-T First: Managing workplace violence. In: *International Handbook of Workplace Trauma Support*. Edited by Hughes, R., Kinder, A., Cooper, C.L. Wiley-Blackwell, Chapter 7, USA, Pp: 105-120.
- Ceylan, S. (2022). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının toplumsal cinsiyet algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Coen, S. & Banister, E. (2012). *What a difference sex and gender make: a gender, sex and health research casebook*. Ottawa, Canada: Canadian Institutes of Health Research, Pp:1-101.
- Çelik, Ö. (2008). *Ataerkil sistem bağlamında toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin benimsenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Elliott, P.P. (1997). Violence in health care. What nurse managers need to know. *Nursing Management Journal*, 28(12), 38-41.
- Er, T., Ayoğlu, F. & Açıkgöz, B. (2021). Sağlık çalışanına yönelik şiddet: risk faktörleri, etkileri, değerlendirilmesi ve önlenmesi. *Turkish Journal of Public Health*, 19(1), 69-78.
- Göregenli, M. (2012). *Temel Kavramlar: Önyargı, Kalıp Yargı Ve Ayrımcılık*. (Ed.): Çayır, K., Ceyhan, M.A. İçinde: *Ayrımcılık Çok Boyutlu Yaklaşımlar*. (Ss.17-28). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- ILO/ICN/WHO/PSI Joint Programme on Workplace Violence in the Health Sector (2003). *Workplace Violence in the Health Sector-Country Case Studies Research Instruments-Survey Questionnaire*, Geneva.
- ILO/ICN/WHO/PSI Joint Programme on Workplace Violence in the Health Sector (2002). *Framework Guidelines for Addressing Workplace Violence in the Health Sector*, Geneva. (<https://iris.who.int/handle/10665/42617>). (Erişim Tarihi: 06.05.2025).
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar-İlkeler-Teknikler*. Ankara: Nobel Yayınevi.

- Karasu, F., Göllüce, A., Güvenç, E. & Çelik, S. (2017). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *SDÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8 (1), 21-27.
- Kodan-Çetinkaya, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 1 (2), 21-43.
- Koparan, E., Kahraman, N. & Tunç, H. (2024). Toplumsal cinsiyet temelli şiddet ölçeğinin geliştirilmesi. *Karadeniz 16th International Conference on Social Sciences August 16 - 18, Bartın*.
- Lorber, M.F., Del Vecchio, T. & Slep, A. M. S. (2018). The development of individual physically aggressive behaviors from infancy to toddlerhood. *Developmental Psychology*, 54(4), 601–612.
- Lorenz, K. (1996). Saldırganlığın spontanlığı. *Cogito, YKY*, 6(7), 165- 168.
- Öngen, B. & Aytaç, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Sosyoloji Konferansları-2*, No:48, 1-18.
- Öztürk Miroğlu, F. S. & Aydın Yeral, Ş. (2024). Toplumsal cinsiyet eğitiminin toplumsal cinsiyet algısı ve flört şiddeti tutumlarına etkisi. *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(3), 1117-1134.
- Messerschmidt, J. W. & Tomsen, S. A. (2016). *Masculinities, Crime, And Criminal Justice*. Oxford Handbooks Online.
- Mihçioğur S, Akın A. (2015). Flört şiddeti-şiddet’li sevgi. *Sağlık ve Toplum*. 25, 9-15.
- Pengpid S, Peltzer K. (2016). Intimate partner violence victimization and associated factors among male and female university students in 22 countries in Africa, Asia, and the Americas. *African Journal of Reproductive Health*, 20, 29-39.
- Sağlık Çalışanları Şiddet Araştırması (2013). Sağlık Sen Arge Birimi. (chrome-extension://efaidnbmnnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.sagliksen.org.tr/cdn/uploads/gallery/pdf/fbda8576fd0d6d6de70f52f76b914672.pdf). (Erişim Tarihi: 06.05.2025).
- Sarıboğa, C. (2023). *Üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve şiddet eğilimleri ile ilişkisinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Seven, N. (2019). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *PESA Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (2).
- Schat, A.C.H. & Kelloway, E.K. (2005). Workplace aggression. In Barling J., Kelloway E.K., Frone M.R. (Eds.), *Handbook of Work Stress*, Chapter 8 (Pp. 189-218). Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Shaw, D.S., Gilliom, M. & Giovannelli, J. (2000). Aggressive behavior disorders. In: C.H. Zeanah, Jr. (Ed.), *Handbook of Infant Mental Health* (2nd ed., pp. 397–411). The Guilford Press.
- Shen AC. Dating violence and posttraumatic stress disorder symptoms in taiwanese college students: The roles of cultural beliefs. *J Interpers Violence* 2014; 29:635-58. [CrossRef]
- Şahin, B. M. & Özerdoğan, N. (2014). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinde romantik kalıp yargılara karşı tutumlar ve cinsiyetçilik. *Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik E-Dergisi*, 2(2), 1-10.
- Şanlıtürk, D., Boy, Y. (2021). Determination of the society’s perceptions, experiences, and intentions to use violence against health professionals. *Safety and Health at Work*, 12(2): 141-146.
- Tarhan, S., Ünal, F. & Köksal, E.Ç. (2024). Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ölçeği geliştirme çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (62), 353-367.
- Tordjman, S. (2022). Aggressive behavior: A language to be understood. *L’Encéphale*, 48(1), 4-13.
- TÜSiAD (2018). *İletişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Rehberi*, İstanbul.
- Ünsal, A. (1996). Genişletilmiş bir şiddet tipolojisi. *Cogito, YKY* 6(7), 29-36.

- Voyer, P., Verreault, R., Azizah, G.M., Desrosiers, J., Champoux, N. & Bédard, A. (2005). Prevalence of physical and verbal Silver, J.M., Jackson, W. & Endicott aggressive behaviours and associated factors among older adults in long-term care facilities. *BMC Geriatrics*, 5(13), 1-13.
- Yudofsky, S.C., Silver, J.M., Jackson, W. & Endicott, J. (1986). The overt aggression scale for the objective rating of verbal and physical aggression. *American Journal of Psychiatry*, 143(1), 35-39.